DSE4-K II समकालीन भारतीय समाज आणि भारतीय समाज : परिवर्तन आणि आव्हाने

सत्र ६

उद्दिष्टे (Objectives)

1. विद्यार्थ्यांना नागरी समाजाचे बदलते स्वरूप, नागरीकरणातील असमान विकास आणि नागरी समस्यांचे (वाहतूक, पाणी, कचरा, प्रदूषण, झोपडपट्ट्या) आकलन करून देणे.
2. भारतातील माध्यमे व लोकशाही यांच्यातील संबंध, माध्यमांचे व्यापारीकरण, सत्योत्तर युग आणि पर्यायी माध्यमांची भूमिका समजावून देणे.
3. शिक्षण व आरोग्य व्यवस्थेतील गुणवत्ता, समता आणि प्रवेश यासंबंधी समस्या समजून घेऊन नव्या शैक्षणिक धोरण व सार्वजनिक–खाजगी आरोग्य व्यवस्थेचा अभ्यास करणे.

अपेक्षित परिणाम (Expected Outcomes)

1. विद्यार्थी नागरीकरणातील असमानता आणि नागरी समस्यांचे विश्लेषण करून त्यांच्या कारणांचा व परिणामांचा अभ्यास करू शकतील.
2. विद्यार्थी माध्यमांची लोकशाहीतील भूमिका, त्यांचे व्यापारीकरण आणि पर्यायी माध्यमांचे महत्त्व समजू शकतील.
3. विद्यार्थी शिक्षण व आरोग्य क्षेत्रातील समता, गुणवत्ता आणि धोरणात्मक आव्हाने समजून त्यावर चिकित्सक दृष्टिकोन विकसित करू शकतील.

४. नागरी समाजाचे बदलते स्वरूप आणि आव्हाने

१. भारतातील नागरीकरण – असमान विकास आणि विषमता

२. नागरी प्रश्न : वाहतूक आणि पाणी

३. नागरी प्रश्न : कचरा, प्रदूषण, आणि झोपडपट्ट्या

५. भारतातील माध्यमे आणि लोकशाही

१. माध्यमे आणि भारतीय लोकशाही

२. माध्यमांचे बाजारिकीकरण / व्यापारीकरण, बहुराष्ट्रीय गुंतवणूक

३. सत्योत्तर युगातील माध्यमे (उपभोग, प्रदर्शन/प्रेक्षक आणि मध्यस्थीकरण)

४. पर्यायी माध्यमे (बिगर-शासकीय संस्थांची माध्यमे, सामाजिक चळवळी आणि संघटना)

६. शिक्षण आणि आरोग्य व्यवस्था : भारतातील गुणवत्ता, गुणात्मकता व समता

१. नवे शैक्षणिक धोरण : पार्श्वभूमी, वैशिष्ट्ये आणि समस्या

२. ऑनलाइन अध्यापन : आवश्यकता, वैशिष्ट्ये आणि समस्या

३. सार्वजनिक आणि खाजगी आरोग्य क्षेत्र : कोविड–१९ च्या जागतिक महामारीच्या विशेष संदर्भात उपलब्धता, दर्जा, वापर/प्रवेशाधिकार, परवडण्याजोगे, आणि नैतिकता